

“XOSH HAWAZ IYESI AYSULTAN JAQSUMURATOVA”

Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası

Nókis filiali “Uliwma kásiplik hám social gumanitar pánleri” kafedrası
Muzikatanıw bólimi 2-kurs studenti Xojabaeva Mavlyuda Salamat qızı

Ilimiy basshi: Kamalova Gúlmaryam

Annotaciya: Bul maqalada Qanlikól rayonı 19-sanlı Balalar muzika hám kórkem óner mektebi esrtada hám akadem vokal bólimleriniň rawajlanıwında óziniň úlesin qosqan Aysultan Jaqsumuratova tuwralı maǵluwmat beriledi.

Tayanish sózler: Mektep, muzika, kórik tańlawlar, oqiwshılar, muǵallim, shákirt.

Аннотация: В данной статье представлена информация об Айсултан Джаксумуратовой, которая способствовала продвижению академического вокала и эстрады в №19 детской школы музыки и искусства Канлыкольского района.

Ключевые слова: Школа, музыка, конкурсы, преподаватель, учительница, ученик, вокал, эстрада.

Aysultan Jaqsumuratova

Qanlikól rayonı 19-sanlı balalar muzika hám kórkem óner mektebi rayon turǵınları ushın júdá úlken tásirlerin kórsetip atır. Mádeniyat tarawındaǵı insanlar rayonımızda ótkerilip atrıǵan bayram keshelerinde óz talantların kórsetip keleshek jaslarǵa úlgi bolıp kelmekte. Sonday-aq mádeniyat tarawındaǵı akademiyalıq vokal hám estrada jónelisleri házirgi zamanǵa say hám milliy xalıq qosıqların aytıp xalqımızdıń úlgili insanları qatarınán orın alıp kelmekte. Mádeniyat oshaǵındaǵı úlgili

ustazlarımızdıń biri Jaqsumuratova Aysultan Jumambetovna haqqında aytıp ótpekshimiz.

Ol 1969-jıl 10-sentyabrde Xojeli rayonında dýnyaǵa kelgen. 1972-jılı ata anası Qanlikól rayonına tiyisli Altınkól elatına sharwashılıq tarawın rawajlandırıw ushın kóship keledi. Ustazımızdıń ákesi Jumambet Jaqsumuratov óz dáwiriniň taniqlı at shabarı hám “Jumambet seyis” degen laqabı menen xalıq arasında tanılǵan. Anası Dárıgúl Matkarimova bolsa mádeniyat tarawına qızıqqan. Olardıń shańaraǵında 11-perzent dýnyaǵa kelip, solardan Aysultan 8-perzenti boladı. Anası perzentleri hám aqlıqların terbetkende qaraqalpaq xalıq dástanlarından “Máspatsha”, “Qırıq qız,” “Alpamıs” lardan úzindilerdi namaǵa salıp aytıp berip, olardı besikten baslap

mádeniyatqa tarawına qızıqtırǵan. Sol dástanlardı esitip ósken perzentlerini í ishinde Aysultan hám Orazimbettiń muzıkaǵa degen qızıǵıwshılıǵı oyana baslaydı. Ajaǵası Orazımbet Jaqsumuratov J.Shamuratov atındaǵı Nókis mámleketlik uchelishesinde tálim alıp, atırǵan waqtında áskeriy xizmetke ketedi ham oqıwın tamamlay almay qaladı. A.Jaqsumuratovaniń aytıwına qaraǵanda jaz ayında ajaǵasını í ustazı B.Nadirov olardıń úyine miyman bolip keledi hám anasını í mazalı etip quwırıp atırǵan balığın jew nesip etedi. Awqatlanıp atırǵan waqtında anası Dárigúl- “meniń perzentlerimniń hámmesi qosıq aytıwdı jaqsı kóredi”-dep maqtanadı. Sol waqıtta oynap júrgen Aysultanǵa kózi túskен anası “kel qızım Bazarbay aǵańa qosıq aytıp ber”-dep shaqıradı. Sonda oyında hesh zat joq Aysultan ózinin ósirgenim gúl menin- dep “Gúbelek” qosıǵın ayta baslaydı. Onın bul talantın kórgen B.Nadirov: -“seni ózim shagirtlike alaman”-deydi.

1984-jılı Aysultan 8-klass waqtında Japaq Shamuratov atındaǵı Nókis mámleketlik uchelushesine vokal klassı boyınsha oqıwǵa kiredi. 1988-jılı oqıwın tabıslı tamamlap, 19 sanlı balalar muzıka mektebinde solfedgio hám ulıwma fortepiano pánleri boyınsha sabaq bere baslaydı. 1989-jılı A.Jaqsumuratova mektepte isleytuǵın insan menen turmıs quradı. Ómirlik joldası Baymurzaev Azatbay muzıkant bolmasada bul tarawǵa qızıqqan. Ol qaraqalpaq xalıq qosıqların júdá jaqsı kórip, tınlap óz betinshe ayta bilgen. A.Jaqsumuratova jas bolıwına qaramastan jumısın hám shańaraǵın birdey alıp barǵan. Beskópir awıl puqaralar jiyını onıń jasap turgan jerine uzaq bolsada, jeńil avtomobiller sanı az bolǵanına baylanıshlı pöezdä qatnap ozine berilgen waziypanı, yaǵınıy sol jerdegi talantlı jaslarǵa óz bilimlerin úyretip, sabaq ótip keliwden sharshamaǵan.

Oqıwshılarǵa óz bilimlerin úyretiw barısında jańa pedagogikalıq texnologiyadan paydalaniپ, kórkem óner tarawına qızıǵıwshı jaslardıń sanın arttırip kelmekte.

A.Jaqsumuratova 1996-1999-jıllar aralıǵında balalar muzıka mektebiniń direktori lawazımında isleydi hám 1999-jılı onıń Allaberdi atlı perzenti dúnuyaǵa keledi. Soń 2014-2016-jıllar aralıǵında oqıw isleri boyınsha direktor orınbasarı bolıp jumısın

dawam ettiredi. A.Jaqsumuratova jumisqa barǵan kuninen baslap-aq solfedjio páninen barlıq mektep oqıwshılarına sabaq bergen bolsa, 2013-jıldan baslap óz qánigeligi, estrada vokal jónelisi boyınsha házirgi kúnge shekem 20 aslam oqıwshılar tayarlap kelmekte. Házirde shagirtleri rayon kóleminde, Respublikamızda ótkerilip atırǵan túrli kórik tańlawlarda, ilajlarda belsendi qatnasıp, sıylı orınlardı alıwǵa miyassar bolıp atır. Atap aytǵanda 2018-jılı shagirti M.Nayzabaev “Jalǵıssan sen muqaddes Watan” atamasında ótkerilgen kórik tańlawdıń Respublika basqıshında 3-orındı, 2019-jılı balalar muzıka hám kórkem óner mektepleri arasında akademiyalıq hám estrada atqarıwshılıǵı tańlawında 2-orındı qolga kiritedi.

A.Jaqsumuratova muzıka mektebindegi xalıq sazları ansanbli menen “Nalish” “Ayralıq”, “Kelte nalish”, “Ámiwdárya”, “Kelte nalish” qaraqalpaq xalıq qosıqların aytıp kelmekte. Qanlikol rayonındaǵı atınnan 2018-jılı Qaraqalpaqstan telekanalında sistemaliq túrde ótkerilip turǵan “Muzıka sırları” kórsetiwinde qatnasıp sıylı 1-orıngá iye boladı. Kópǵana shágirtlerdi tayyarlap óziniń pidayılıǵı hám tálım tárbıya beriwdegi salmaqlı miynetlerine jarasa 2018-jılı Qanlikól rayonı hákimshılıgi tárepinnen húrmet jarlıǵı menen sıylıqlanadı.

Ózbekstan respublikası prezidentiniń qararı menen 2022-jılı 8-mart Xalıq aralıq hayal- qızlar bayramı múnasibeti menen Jaqsumuratova Aysultan Jumambetovna “Salamat turmıs” medali menen sıylıqlanadı. A.Jaqsumuratovaniń keleshektegi jumıslarında hám shágirt tayyarlawda tasqın tabıslar tileymiz.

Paydalaniǵan ádebiyatlar:

1. Dauletbaeva G., Kamalova G. A SHINING STAR //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 880-884.
2. Gulxumar D., Gulmaryam K. BASHEROV DYNASTY //World scientific research journal. – 2023. – T. 22. – №. 2. – C. 26-31.
3. Abdikarimova I., Kamalova G. KARAKALPAK FOLKLORE //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 2. – C. 1237-1239.
4. Madrimova T., Kamalova G. M. TEACHERS ARE DEAR... //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 1.
5. To‘xtajon M., Kamalova G. M. XORAZM DOSTONCHILIKI //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2024. – T. 16. – №. 3. – C. 30-35.
6. Segizbaeva G., Kamalova G. J. CHARSHEMOVTIŃ DÓRETIWSHILIGINDE SAHNA HÁM KINO MUZIKASI //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 1. – C. 289-294.

7. Dauletyarova G., Kamalova G. A LOOK AT THE WORK OF TEACHER POLATBAY QURBANAZAROV //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 283-288.
8. Kamalova G. M. et al. KÓRKEM ÓNER TARAWÍNDÁ ÁDEBIYATLARDÍN TUTQAN ORNÍ //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2024. – Т. 16. – №. 2. – С. 296-299.
9. Ulzada O., Kamalova G. M. QARAQALPAQSTANDA OPERA JANRINIÝ RAWAJLANIWI //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2024. – Т. 37. – №. 2. – С. 36-40.
10. Pirnazarov B., Kamalova G. PEOPLE'S FAVORITE SINGER SAGINBAI MATMURATOV //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 263-2668.
11. Saparova G. S., Kamalova G. M. M. TARIKHOV'S ROLE IN THE KARAKALPAK MUSICAL CULTURE //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 276-282.
12. Muratbaeva R., Kamalova G. M. MULTI-FACETED MONOCHROME //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 269-275.
13. Ulzada O., Kamalova G. M. QORAQALPOQ SOZ ASBOBLARI KELIB CHIQISHI //Journal of new century innovations. – 2024. – Т. 44. – №. 2. – С. 166-168.
14. Jamgirbaeva N. A. QISSAXONLAR //BOSHQARUV VA ETIKA QOIDALARI ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2023. – Т. 3. – №. 5. – С. 113-116.
15. Чаршемов Ж. МУСТАҚИЛЛИК ЙИЛЛАРИДА ЎЗБЕК КИНОМУСИҚАСИ //Вестник музыки и искусства. – 2023. – Т. 1. – №. 2. – С. 16-22.
16. Charshemov J. Karakalpak bakhshis and schools of bakhshi art //Teoretical and Applied Science (ISSN: 2409-0085). – 2023. – Т. 118. – С. 178-180.
17. Jamil Charshemov. (2024). PROCESSES OF REALIZATION OF KARAKALPAK FOLKLORE IN SYMPHONIC MUSIC OF 30-80 YEARS OF XX- CENTURY. *Web of Teachers: Inderscience Research*, 2(1), 33–36.
18. PROCESSES OF REALIZATION OF KARAKALPAK FOLKLORE IN SYMPHONIC MUSIC OF 1990-2010 OF XX-XXI CENTURY. (2024). *Western European Journal of Modern Experiments and Scientific Methods*, 2(1), 37-41.
19. Charshemov J. Problems of Using Karakalpak Folklore in Composers //Vital Annex: International Journal of Novel Research in Advanced Sciences. – 2023. – Т. 2. – №. 3. – С. 270-273.
20. Charshemov J. A REVIEW OF MARKABAY JIEMURATOV'S WORK //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 818-821.
21. Чаршемов Ж. БАЛЕТДА ЖЖ НОВЕР РЕФОРМАТОРЛИГИ //TADQIQOTLAR. UZ. – 2024. – Т. 33. – №. 2. – С. 20-25.
22. Charshemov J. XVI-XVII ASRLARDA BALETNING YEVROPADA KLASSIK RAQS TURI SIFATIDA RIVOJLANISHI //Вестник музыки и искусства. – 2024. – Т. 1. – №. 3. – С. 22-27.
23. Charshemov J., Muratbaeva R. JAÑA RUXTAĞI XALIQ QOSIQLARI //Вестник музыки и искусства. – 2024. – Т. 1. – №. 3. – С. 16-21.

24. Charshemov J., Orazalieva G. BAROKKO DÁWIRINIŃ GARMONIYASÍ //Вестник музыки и искусства. – 2024. – Т. 1. – №. 3. – С. 49-53.
25. To'xtajon M., Charshemov J. O'ZBEK MUSIQASIDA LAZGINIŃ TUTGAN O'RNI VA UNING TURLARI //TADQIQOTLAR. UZ. – 2024. – Т. 36. – №. 3. – С. 163-166.
26. IT A., JA C. JAŃA ÓMIRGE QÁDEM BASQAN XALÍQ QOSÍQLARÍ //TADQIQOTLAR. UZ. – 2024. – Т. 36. – №. 3. – С. 158-162.
27. Axmetovna M. A., Charshemov J. A. POLIFONIYANIŃ RAWAJLANIW DÁWIRLERI HÁM POLIFONIYALIQ FORMALAR //TADQIQOTLAR. UZ. – 2024. – Т. 36. – №. 3. – С. 167-171.
28. Muratbaevna J. X., Charshemov J. A. QUNÍN JOĞALTPAĞAN NAMALAR //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2024. – Т. 19. – №. 5. – С. 28-33.
29. Sh S. G., JA C. JANŃA JAĞÍMLÍ NAMALAR //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2024. – Т. 19. – №. 5. – С. 16-21.
30. Jamil C. et al. OHANGLAR JILOLANGANDA //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2024. – Т. 19. – №. 5. – С. 22-27.
31. Gulxumar D., Gulmaryam K. MODERN SCIENCE AND RESEARCH //MODERN SCIENCE. – 2023. – Т. 2181. – С. 3906.